

Po siódme, obecny stan rzeczy w USA wydaje się ostatnim paroksyzmem starożytnego modelu karania, który wyczerpuje swą formułę. Co bowiem zrobić w sytuacji, gdy spróbowano już wszystkiego? Stary system więzienny odbija się „od ścian do ścian”, od resocjalizacji do represji i z powrotem. Czy obecne podejście nie zmierza do anihilacji⁶⁷ więzienia jako instytucji? Instytucji drogiej i nieefektywnej? Narzuca się pytanie, czy należy trwać przy starym modelu, jeśli alternatywa w postaci sprawiedliwości naprawczej jawi się jako skuteczniejsza?⁶⁸

Wojciech Zalewski

**AMERICAN DOCTRINE OF „THE SLAVE OF THE STATE”
– AN OUTWORN PARADOX OR STILL GRIM REALITY?**

The thirteenth amendment to the American Constitution abolishing slavery contains a little-known clause that the abolition of slavery does not apply to persons lawfully convicted of a crime. Around this exception, the courts have built a doctrine declaring convicted slaves to be “the slaves of the state”. The concept was consistent with the „hands off” rule excluding judicial review of administrative actions within prisons. The long period of applying the doctrine of „the slave of the state” cast a shadow over the contemporary American prison system.

The Author considers the legal and real consequences and the actual functioning of the old model of punishment, points to the dangers of the objective treatment of prisoners and tries to point out the prospect of overcoming the current crisis.

⁶⁷ Por. V. Ruggiero, *Penal Abolitionism*, Oxford University Press, New York, 2010.

⁶⁸ Por. np. W. Zalewski, *Sprawiedliwość naprawcza*, Gdańsk 2006.